

En anden og bedre Vej.

I Anledning af den i Kv. og Samf. Nr. 9 værende Artikel af Th. D. med Overskriften „Nebs Mølle“, vil jeg gerne have Lov til at fremsætte et Par Bemærkninger. Jeg vil dog paa Forhaand bemærke, at jeg ikke vil angribe Fr. Thora Davidsen eller nogen anden *personlig*; men kun det System af Godgørenhed, som Artiklen omtaler.

Forfatteren nævner bl. a. i Artiklen, at Kvindernes Handels- og Kontoristforenings Medlemmer er *fattige* paa Mønt, men er *rige* paa gode Venner, og blandt disse særlig de ledende Hovedstadsfirmaer.

— Jeg kan kun give Forf. Ret i, at det store Flertal af de københavnske Handels- og Kontordamer er fattige paa Mønt; men denne Aarsag skyldes atter den ubestridelige Kendsgerning, at dette Personale, „strengt arbejdende“ som Forf. skriver, er saa *slet lønnet* netop af de „ledende Hovedstadsfirmaer“, saa kun de færreste aner, hvor grelt dette Forhold er. Paa Foranledning af Handels- og Kontormedhjælpernes faglige Organisation blev der for et Par Aar siden af Statens statistiske Departement optaget en Undersøgelse af Handels- og Kontormedhjælpernes økonomiske Kaar, deres Arbejdstid o. s. v., og man fik da bl. a. det Resultat frem, at en stor Del af de Kvinder, der arbejder ved Kontor og Handel lønnes med, — ja helt ned til 12½ Øre pr. Time. — Dette fortæller Statistiken os, og derfor kan man forstaa, at det Forhold indtræffer med „rige Velyndere“ og „fattige udslidte Ferie-medlemmer“.

De københavnske Handels- og Kontordamer maa derfor finde frem ad en anden Vej, at *organisere* sig for at faa bedre Livsvilkaar — og allerede findes jo en Organisation — men kun saa faa Kvinder har opdaget den. (Hovedkontor Vesterbrogade 25, 1. Sal).

Lad os faa *Retfærdighed* i Stedet for Velgørenhed.

Kolding d. 22. Maj 1916.

N. C. Nielsen.

Vi har gerne givet Plads for denne Artikel, fordi Forf. sætter Fingeren paa Forhold, som ogsaa

vi — nu som før — af Hjertet ønsker at se ændrede. —

Selv om nu en Undersøgelse af *hvilke* Firmaer her i Landet, der forsynder sig mest i Retning af Udbytnings af uorganiseret kvindelig Arbejds-kraft, kan være af Interesse for at belyse de triste Forhold, saa fører en saadan Undersøgelse os jo slet ikke ind til Skadens Rod.

Denne ligger et helt andet Sted end i det Forhold, at Landets Principaler tager den Arbejds-kraft, de skal bruge, saa billigt som „Konjunkturerne“ og deres mere eller mindre robuste „Samvittighed“ til-lader dem.

Vi har sagt det før her i Bladet, og vi benytter gerne Lejligheden til igen at gøre Front mod de, endnu mange, *Forældre*, der finder, at det er deres naturlige, uafviselige Forældrepligt at ofre — ofte over Evne — alt hvad de kan ofre paa deres *Sønner* for deres *Uddannelse til et Erhverv*, men som sjældent i deres *Datter* ser andet end en Giftermaalskandidat, paa hvem al Hjælp til Uddannelse er „spildt“ den Dag, hun „alligevel gaar hen og gifter sig“.

Her ligger Skaden til at begynde med. — Den har sine Hjælpere gennem en i *alle* Samfundslag herskende Opfattelse af, at Kvinders Arbejde nu en Gang ikke er saa godt som Mænds, og i en, delvis af de her nævnte Forhold, fremelsket og vedligeholdt Flagren og Mangel paa Stadighed overfor Arbejdet hos mange af de unge Kvinder selv, og endelig næres den fortræffeligt gennem en *ogsaa* i *alle* Samfundslag herskende Overvurdering af en „Kontordames“ sociale Stilling, der bl. a. for Øjeblikket delvis er Skyld i, at et efterhaanden vel-oparbejdet og vel-organiseret Fag som Husassistenternes staar folketomt, medens Kontor- og Handelsfaget som aldrig før synes rigt paa Fuskere, der ødelægger Chancerne for dem, der virkelig kan og vil noget.

De her sidst nævnte Forhold rettes jo imidlertid, naar Omvurderingen i sin Helhed og fra Grunden har fundet Sted.

Det er med Opfattelsen af Forpligtelsen til efter Evne at hjælpe Døtrene som Sønnerne til *samme* faglærte Uddannelse — til et *Livserhverv* — at det staargalt til i Hjemmene, og indtil denne Opfattelse i Gerning viser sig ændret, kalder den

just paa Velgørenheden, i Stedet for paa Retfærdigheden, fordi den i sig selv er *uretfærdig*, indtil da maa man — efter vor Mening — være lidt forsigtig med at afvise den Forstaaelse og Velvilje fra Principalernes Side, som dog letter Vejen for *mange* af dem, der nu som Stand er i den vanskeligste Tid: i Brydningstiden, da de skal høste deres Erfaringer om deres eget Værd og lære at erkende deres Forpligtelser mod deres Arbejde, mod dem selv og mod Samfundet.

Vi har — hverken med disse Linier eller med Artiklen „Nebs Mølle“ — ikke villet holde Skjoldet for nogen. Vi kræver i vor Lejr den *absolute Ligestilling*, men vi skal aldrig blive træt af at hævde, at en formel Indrømmelse af vort Krav er os ligegyldig, saalænge en reel Til-sidesættelse af det daglig finder Sted, og bl. a. hidfører i dette Forhold, at de der kunde tage Kampen op med Udbytnings-Systemet hæmmes af dem, der er villige til at tjene det — fordi man ikke lærer dem noget andet og bedre.

Indsenderen har Ret i, at det i høj Grad mangler Handels- og Kontorstandens kvindelige Udøvere paa Opfattelse af *Organisationens* Betydning, — en Erfaring, som vel navnlig Hovedstadens „*Kvindelig Handels- og Kontoristforening*“ (Vimmelskafte 38) har gjort gennem sin snart 20-aarige Virksomhed, der dog bl. a. er resulteret i Oprettelse af Syge-, Begravelse- og Alderdomskasse.

Det er muligt, at *Handels- og Kontormedhjælperforeningen* — den Organisation, som Indsenderen hentyder til, og som optager baade Mænd og Kvinder — er den af disse to, der er bedst egnet til at forsvare Standens *økonomiske* Interesser. En nødvendig Betingelse for den Forening, der skal beskytte disse Interesser — ogsaa for Kvindernes Vedkommende — er det jo, at Foreningen tager Kravet: *Samme Løn for samme Arbejde* med *alle* dets Konsekvenser paa sit Program. —

Th. D.

